

Rynek detalicznych usług finansowych w Polsce rozwija się bardzo dynamicznie i choć tradycyjnie dominują na nim banki uniwersalne, coraz większą rolę odgrywają instytucje niebankowe - fundusze inwestycyjne i emerytalne, zakłady ubezpieczeń, instytucje pożyczkowe, pośrednicy kredytowi i doradcy finansowi. Monografia podejmuje ważny i aktualny temat rynku detalicznych usług finansowych od strony instytucjonalnej z naciskiem na wskazanie ewolucji regulacji prawnych poszczególnych segmentów tego rynku, danych rynkowych prezentujących skalę działania poszczególnych instytucji oraz temat rosnącej ochrony konsumenta korzystającego z usług poszczególnych instytucji finansowych z uwzględnieniem europeizacji prawa ochrony konsumenta. Monografia jest adresowana do naukowców, studentów i doktorantów, ale także praktyków - pracowników instytucji finansowych: bankowych, pozabankowych i parabankowych. Jest źródłem wiedzy o rynku detalicznych usług finansowych w Polsce - instytucjach finansowych i oferowanych przez nie usługach, a także ich klientach - oraz perspektywach rozwoju tego rynku z uwzględnieniem kontekstu europejskiego.

Rynek detalicznych usług finansowych w Polsce od wielu lat odgrywa znaczącą rolę, zaś problematyka w recenzowanej monografii jest istotna i warta opracowania zarówno w pozycjach książkowych, jak i artykułach naukowych. Omawiany rynek rozwija się bardzo dynamicznie i następują na nim istotne zmiany instytucjonalne, a także zmiany w zakresie potrzeb i oczekiwań klientów. Istotą rzeczy jest także siła i liczba instytucji zajmujących się klientami detalicznymi oraz ich rosnąca pozycja w systemie finansowym. Monografia Iwony Doroty Czechowskiej i Krzysztofa Waliszewskiego posiada wiele wartościowych treści, a przez to stanowi wartościowe opracowanie.

Z recenzji Prof. US dr hab. Beaty Świeckiej

Iwona Dorota Czechowska

Doktor habilitowany nauk ekonomicznych, profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Łódzkiego. Kieruje Katedrą Bankowości Centralnej i Pośrednictwa Finansowego Uniwersytetu Łódzkiego. Specjalizuje się w bankowości, zwłaszcza bankowości centralnej, rynku pieniężnym oraz powiązaniach między różnymi uczestnikami sektora finansowego, m.in. sektora bankowego i ubezpieczeniowego. Jej zainteresowania skupiały się wokół instrumentów i metod realizacji polityki pieniężnej, obecnie zajmuje się społecznym aspektem finansów, zwłaszcza etyką finansów, a w szczególności jednym z jej elementów - ochroną konsumentów na rynku finansowym. Autorka ponad 100 opracowań dotyczących funkcjonowania pośredników na rynku finansowym. W latach 2012-2016 Skarbnik Polskiego Stowarzyszenia Finansów i Bankowości, w latach 2014-2017 Wiceprzewodnicząca Komisji Rewizyjnej PTE, od 2014 r. Redaktorka Naczelna czasopisma "Journal of Finance and Financial Law", od 2014 r. Koordynatorka projektu edukacyjnego „Studencka Klinika Finansów”.

Krzysztof Waliszewski

Profesor nadzwyczajny w Katedrze Pieniądza i Bankowości Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, doktor habilitowany nauk ekonomicznych, dyscyplina finanse. Jego zainteresowania badawcze koncentrują się na pośrednictwie finansowym i kredytowym, doradztwie finansowym, instytucjach parabankowych, unii bankowej i unii rynków kapitałowych. W jego dorobku naukowym można

wymienić 10 monografii naukowych oraz ponad 100 artykułów w czasopismach. Nominowany do Nagrody β 2017 za wybitne osiągnięcia w zakresie zarządzania finansami. Laureat Nagrody Prezesa PAN w ramach X edycji Konkursu Komitetu Nauk o Finansach PAN za wybitne osiągnięcia w zakresie finansów w 2017 r. Opiekun naukowy SKN Bankowości i Pośrednictwa Finansowego (od 2015 r.), członek Rady Wydziału Ekonomii UE w Poznaniu oraz Rady Finansów, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Konferencji Naukowej CSR Financial Day, kierownik studiów podyplomowych Bankowość i doradztwo finansowe.

Spis treści

Wstęp 7

Rozdział 1

Rynek detalicznych usług finansowych w Polsce 11

- 1.1. Identyfikacja rynku detalicznych usług finansowych w Polsce 11
- 1.2. Odbiorcy usług na rynku detalicznych usług finansowych w Polsce 15
- 1.3. Oferta usług na rynku detalicznych usług finansowych w Polsce 21
- 1.4. Zasady etyczne i społeczna odpowiedzialność biznesu (CSR) na rynku detalicznych usług finansowych w Polsce 29

Rozdział 2

Miejsce i rola instytucji finansowych na rynku detalicznych usług finansowych w Polsce 35

- 2.1. Definicja i funkcje instytucji finansowych działających na rynku detalicznych usług finansowych 35
- 2.2. Klasyfikacja instytucji finansowych działających na rynku detalicznych usług finansowych 39
- 2.3. Instytucje finansowe w Polsce - struktura, liczba i aktywa 43
- 2.4. Regulacja, samoregulacja i nadzór instytucji finansowych działających na rynku detalicznych usług finansowych 49
- 2.5. Konkurencja i współpraca na rynku detalicznych usług finansowych w Polsce 57

Rozdział 3

Instytucje bankowe na rynku detalicznych usług finansowych w Polsce 61

- 3.1. Bankowość detaliczna jako obsługa finansowa klienta indywidualnego i mikrofirm 61
- 3.2. Banki uniwersalne na rynku detalicznych usług finansowych 66
- 3.3. Banki specjalistyczne na rynku detalicznych usług finansowych 74
  - 3.3.1. Banki samochodowe na rynku detalicznych usług finansowych 74
  - 3.3.2. Banki hipoteczne na rynku detalicznych usług finansowych 78
- 3.2. Banki spółdzielcze na rynku detalicznych usług finansowych 82

Rozdział 4

Instytucje niebankowe na rynku detalicznych usług finansowych w Polsce 87

- 4.1. Instytucje pożyczkowe 87

- 4.2. Pośrednicy kredytowi 96
- 4.3. Doradcy finansowi 108
- 4.4. Towarzystwa funduszy inwestycyjnych i fundusze inwestycyjne 117
- 4.5. Fundusze emerytalne 123
- 4.6. Zakłady ubezpieczeń i pośrednicy ubezpieczeniowi 130
- 4.7. Domy i biura maklerskie 135

Rozdział 5

Ochrona konsumenta na rynku detalicznych usług finansowych 141

- 5.1. Początki ochrony konsumenta na rynku detalicznych usług finansowych 141
- 5.2. Podmioty ochrony rynku usług finansowych, aspekt pojęciowy 144
- 5.3. Europeizacja prawa ochrony konsumenta na rynku usług finansowych w Polsce 151
- 5.4. Instytucje zaangażowane w ochronę konsumenta na rynku finansowym w Polsce 156

Rozdział 6

Perspektywy rozwoju rynku detalicznych usług finansowych w Polsce 167

- 6.1. Potencjał rozwoju rynku detalicznych usług finansowych w Polsce 167
- 6.2. Perspektywa odbiorcy usług rynku detalicznych usług finansowych w Polsce 175
- 6.3. Perspektywa usług na rynku detalicznych usług finansowych w Polsce 177
- 6.4. Perspektywa europejskich i krajowych regulacji detalicznego rynku usług finansowych w Polsce 179
- 6.5. Perspektywa nowoczesnych technologii na rynku detalicznych usług finansowych 181

Zakończenie 185

Bibliografia 187

Spis tabel 199

Spis schematów i rysunków 201

Spis wykresów 203

O Autorach 207